Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2026:6

Finanspolicyer, översyn och publicering

Sammanfattning

Betänkandet behandlar två motioner som på olika sätt berör finansiella placeringar inom Svenska kyrkan, motion 2026:64, Översyn av finanspolicyn, samt 2026:79 Publika placeringstillämpningar.

Motion 2026:64 föreslår att nuvarande generella exkludering av företag inom försvarsindustrin bör ersättas av en ordning som möjliggör individuella etiska bedömningar, och motion 2026:79 föreslår en webbpublicerad lista över aktier som inte får innehas utifrån Svenska kyrkans grundläggande värderingar.

Utskottet anser att risken för förtroendeskada ökar om den generella skrivningen ersätts samt att en lista över företag som anses olämpliga skulle innebära ett omfattande och kostnadskrävande analysarbete.

Utskottet föreslår avslag på båda motionerna.

Till betänkande finns två reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att
1. avslå motion 2026:64,
2. avslå motion 2026:79.

Motionernas förslag

Motion 2026:64 av Fredrik Wallén m.fl., Översyn av finanspolicyn

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över Svenska kyrkans finanspolicy för kapitalförvaltningen på nationell nivå samt tillhörande placeringsanvisningar i syfte att pröva om den nuvarande generella exkluderingen av företag inom försvarsindustrin bör ersättas av en ordning som möjliggör individuella etiska bedömningar av företag inom svensk försvars- och säkerhetsindustri.

Motion 2026:79 av Christer Holmer m.fl., Publika placeringstillämpningar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att webbpublicera en lista över aktier som enligt Svenska kyrkans grundläggande värderingar (51 kap. 2 § kyrkoordningen) och den nationella nivåns placeringsanvisningar inte får innehas.

Bakgrund

Kyrkoordningens bestämmelser

Av kyrkoordningens bestämmelser i 47 kap. 2 §, 49 kap. 2 § samt 51 kap. 2 § framgår de krav som finns för medelsförvaltning på samtliga nivåer inom Svenska kyrkan. En gemensam formulering är ”förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar”.

För den nationella nivån, som förvaltar det gemensamma kapitalet inom Svenska kyrkan, gäller bestämmelsen att kapitalet ska förvaltas på ett sådant sätt att det bevaras till sitt reella (värdesäkrade) nivå över rullande tioårsperioder.

Tidigare behandling

Redan vid kyrkomötet år 2000 behandlades två motioner, 2000:7 och 2000:27, rörande etiska placeringar. Ekonomi- och egendomsutskottet konstaterade i sitt betänkande EE 2000:2 att kyrkostyrelsen samt dåvarande Kyrkofonden aktivt arbetade med tillämpningen av kyrkoordningens bestämmelser om medelsförvaltningen. Ett etiskt råd skulle tillsättas och ett projekt om etisk förvaltning skulle starta där det etiska rådet bland annat skulle fungera som referensgrupp. I projektet ingick att ta fram långsiktigt hållbara kriterier för en etisk förvaltning.

Med hänvisning till ovanstående föreslog utskottet avslag på motionerna och detta blev även kyrkomötets beslut.

Vid kyrkomötet 2025 behandlades tre likartade motioner, 2025:105 Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltningen, 2025:114 Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag och 2025:117 Justerad finanspolicy.

Svenska kyrkans kapitalförvaltning på nationell nivå är uttryckligen förankrad i kyrkans värderingar om mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Finanspolicyn betonar att investeringar är ett verktyg för att påverka samhället i en positiv riktning, och att kapitalet ska bidra till en rättvis och hållbar värld. Policyn är utformad för att balansera olika etiska principer med samhällsnytta.

Ekonomiutskottet erfor att en bearbetning och uppdatering av befintlig finanspolicy förelåg under hösten 2025. Förändringarna hade fokus på förtydliganden och redaktionella förenklingar. Utskottet menade att motionärernas yrkanden om förändringar redan tillgodosågs i nuvarande styrdokument, oavsett om det gällde förtydligande av befintliga dokument, förteckning över bolag som den nationella nivån inte bör inneha finansiella placeringar i eller en öppning för en möjlighet till placeringar i vapenindustri med hänvisning till samhällsnyttan. Utskottet föreslog därför avslag på samtliga motioner, vilket också blev kyrkomötets beslut.

Arbetsmodell för den nationella nivåns kapitalförvaltning

Det material som låg till grund för det ursprungliga projektet och det som där togs fram har legat till grund för den nuvarande finanspolicyn som uppdaterades senast hösten 2025.

Finanspolicyn har som syfte att stötta och uppmuntra till placeringar i dess anda i stället för att fokusera på de mer negativa aspekterna där vissa företag utesluts som möjliga placeringar. Här arbetar man med bolagsdialoger för att ge möjlighet till företag att utveckla sin verksamhet i en, utifrån Svenska kyrkans värdegrund, önskvärd riktning.

Den nuvarande finanspolicyn har under årens lopp kompletterats med riktlinjer – Placeringsanvisningar för etik och hållbarhet – som sedan ett antal år finns implementerade i den nationella nivåns kapitalförvaltning. Dessa uppdateras med tätare intervall än finanspolicyn för att tidigt möta förändringar i omvärlden. Både policyer och riktlinjer är flexibla i sin utformning för att hantera komplexa fall genom individuell bedömning av företag, dialog och påverkan innan steget att avyttra en placering tas. Etisk granskning av placeringar sker löpande utifrån internationella normer.

Organisationen kring hur man arbetar med dessa frågor har under årens lopp förändrats. Kyrkostyrelsen har numera utsett ett kapitalförvaltningsråd som på kyrkostyrelsens uppdrag fortlöpande ska arbeta med att utveckla förvaltning och finanspolicy. Vid kyrkokansliet finns idag en finansenhet om tre personer som bevakar och följer upp den förvaltning av kapitalet som hanteras av banker och finansinstitut. Man arbetar även med bolagsdialoger, enskilt och i samverkan med andra stora kapitalplacerare, för att aktivt påverka i egenskap av kapitalförvaltare.

Utskottets överväganden

Motion 2026:64 Översyn av finanspolicyn

Utskottets förslag: Utskottet föreslår avslag på motion 2026:64.

Utskottet konstaterar att nuvarande finanspolicy uppdaterades under hösten 2025 och att något ytterligare behov av uppdatering därmed inte föreligger. I policyn betonas Svenska kyrkans roll som ansvarsfull investerare för att gynna en samhällsutveckling som ligger i linje med Svenska kyrkans grundläggande värderingar.

En del i detta är Svenska kyrkans roll att verka för fred och fredliga lösningar i konflikter, det är emellertid inte Svenska kyrkans roll att investera i försvarsindustri.

Utöver ovanstående skulle individuella bedömningar kräva förhållandevis stora resurser.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Motion 2026:79 Publika placeringstillämpningar

Utskottets förslag: Utskottet föreslår avslag på motion 2026:79.

Utskottet konstaterar att nuvarande finanspolicy finns publicerad på Svenska kyrkans webbplats. Här finns även den nationella nivåns värdepappersinnehav redovisat. Som stöd för församlingar och pastorat finns de upphandlade Ethosfonderna som uppfyller de krav på ansvarsfull kapitalförvaltning som finanspolicyn anger.

Att därutöver tillhandahålla löpande information utifrån så kallad negativ screening genom att redovisa företag som bedöms som problematiska utifrån Svenska kyrkans grundläggande värderingar skulle medföra ett omfattande och kostnadskrävande analysarbete.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 1 oktober 2026

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Patrik Linde, Magnus Carlberg, Eva-Li Prades, Marie Wojidkow, Johanna Palmér, Cecilia Rogne, Suzanne Fredborg, Pether Nordin, Mats Berglund, Nils Jernqvist, David Lång, Leif Nordlander och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Annika Nyman, Johnny Boström, Toivo Sjörén, Anna Ekberg, Magnus Ek, Björn Falkeblad, Christer Holmer, Lennart Adell Kind, Ann-Katrin Myles, Emma Mattsson, Fredrik Ottesen och Göran Aspgren.

Biskoparna Johan Tyrberg och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig till förmån för motion 2026:64.

David Lång

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för motionerna 2026:64 och 2026:79.

Suzanne Fredborg